

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ
СУТНОСТІ ТА ОЦІНЮВАННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ РЕСУРСІВ
ПІДПРИЄМСТВА

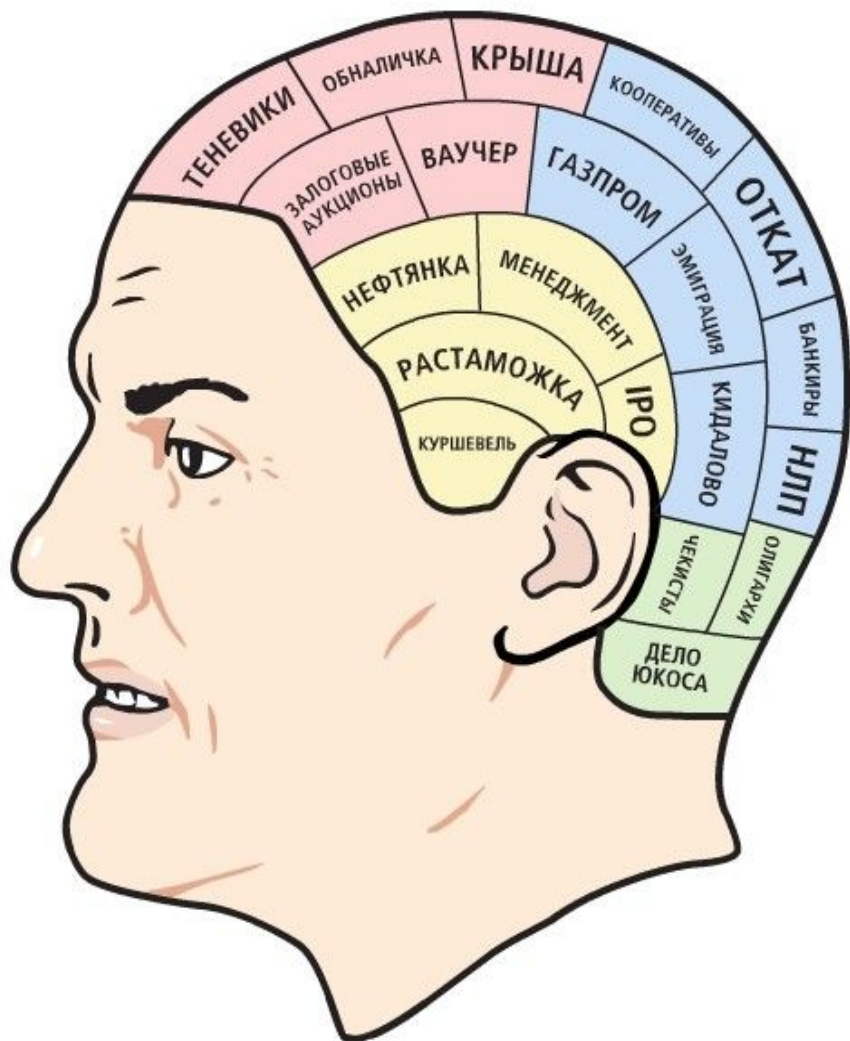

В сучасних умовах господарювання інтелектуальні ресурси компанії стають одним з головних ресурсів підприємницької діяльності!

Интеллектуал: человек, которому требуется больше слов, чем нужно, для того, чтобы сказать больше, чем он знает

Дуайт Эйзенхауэр

Інтелектуальні ресурси (ІР) підприємства

- це структурне поняття для визначення певної частини персоналу підприємства, що характеризує його з якісної, змістовної сторони;
- це знання і здібності персоналу підприємства і продукти його інтелектуальної і творчої діяльності. Інтелектуальні ресурси визначають інтелектуальний потенціал підприємства, тобто його інтелектуальні можливості (здібності).

Прожиточный интеллектуальный минимум...
Владимир Семенов

Интеллектуальный капитал — интеллектуальные способности людей, в совокупности с созданными ими материальными и нематериальными ресурсами, которые используются в процессе интеллектуальной работы.

Интеллектуальный капитал — это информация и знания, которые играют роль «коллективного мозга», что аккумулирует научные и повседневные знания работников, интеллектуальную собственность и накопленный опыт, взаимодействие и организационную структуру, информационные сети и имидж предприятия.

Интеллектуальный капитал — стоимость совокупности существующих у него интеллектуальных активов, в частности интеллектуальной собственности, его природных и приобретенных интеллектуальных способностей и навыков, а также накопленной им базы знаний и полезных отношений с другими субъектами

Идеи оплодотворяются только материальными ресурсами

Інтелектуальний капітал — це інформація й знання, які відіграють роль «колективного мозку», що акумулює наукові й повсякденні знання працівників, інтелектуальну власність і накопичений досвід, спілкування й організаційну структуру, інформаційні мережі та імідж підприємства

Класифікація ІР

За формою ресурсу

За типом ресурсу

	Споживчі	Організаційні	Людські
Об'єктовані	<ul style="list-style-type: none"> - контракти з клієнтами; - формальні коаліції, спільні підприємства, контракт на поставку.	<ul style="list-style-type: none"> - системи; - формалізовані процеси; - документування знань; - патенти; - бренди; - титульні дані.	<ul style="list-style-type: none"> - контракти на управління; - документовані реєстри навичок та вмінь.
Нематеріальні	<ul style="list-style-type: none"> - лояльність клієнтів; - якість договорів про поставки; - підрядні торги, конкуренція, розробки; - сила підтримки акціонерів (враховуючи авторитетних осіб); - мережа; - тиск регулюючих органів на бізнес.	<ul style="list-style-type: none"> - адекватність структури; - неформальні процеси; - репутація організації; - значення бренду (сила, престиж); - продуктивність процесу дослідження і розробки; - якість корпоративного управління; - технологічні секрети, матеріали наочного вивчення; - неявні знання; - зрілість системи розвитку	<ul style="list-style-type: none"> - якість вищого керівництва; - досвід роботи вищого керівництва; - здатність до реалізації стратегії; - лідерські здібності; - здатність вирішувати проблеми; - лояльність працівників; - репутація працівників; - здатність працівників пристосовуватися;

Для того щоб визначити та оцінити інтелектуальні ресурси компанії, потрібно уточнити, якими ресурсами для створення цінності компанія вже володіє і до яких ресурсів вона має доступ, тому будується ресурсне дерево.

Організаційні
ресурси

Споживчі
ресурси

Матеріальні
ресурси

Людські
ресурси

Фінансові
ресурси

Основні ресурсні компоненти споживчих ресурсів

Потенційні ресурси на 3-ому рівні для споживчих ресурсів

Ті, що мають безпосереднє відношення до бізнесу

Потенційні ресурси на 4ому рівні для 3-го рівня класифікації споживчих ресурсів

- Клієнти
- Постачальники
- Партнери
- Об'єднання
- Ринкові канали / представники
- Джерела нових знань (наприклад, університети)

Ті, що опосередково впливають на бізнес

- Власники
- ЗМІ
- Регулюючі органи
- Місцеві органи влади
- Національний уряд

Основні ресурсні компоненти організаційних ресурсів

Потенційні ресурси на 3ому рівні для споживчих ресурсів

Потенційні ресурси на 4ому рівні для 3го рівня класифікації організаційних ресурсів

Зовнішнє середовище

- Бренди
- Торгові знаки
- Сервісні послуги
- Продуктивні концепції
- Патенти та інша інтелектуальна власність

Внутрішнє середовище

- Процеси
- Системи
- Організаційні структури
- Інформація на паперових носіях та в базах даних
- Програмне забезпечення
- Організаційна культура

Основні ресурсні компоненти людських ресурсів

Потенційні ресурси на 3ому рівні для людських ресурсів   Потенційні ресурси на 4ому рівні для 3го рівня класифікації людських ресурсів

Компетенції

- Здатність використовувати (посилювати) особисті контакти
- Особливі сфери знання, що охоплюють неявні аспекти
- Розумові здібності або здібності до обробки інформації (IQ)
- Почуття емпатії
- Здатність створювати мережу особистих контактів
- Здатність брати участь у мережі особистих контактів та підтримувати її

Установки

- Поведінкові особливості, враховуючи соціальний інтелект
- Темп (іноді називають почуттям невідкладності)
- Стійкість або витривалість

Інтелектуальна гнучкість

- Здатність до інновацій
- Здатність до імітації
- Здатність до адаптації

Діагностика ІК дозволяє найбільш комплексно оцінити ефективність використання інтелектуальних ресурсів, які застосовуються підприємством для отримання наднормативного прибутку. Пропоную діагностику здійснювати в чотирьох етапах

- ❑ визначення величини та дослідження структури ІК і його складових;
- ❑ оцінка рівня інтелектуалізації капіталу підприємства;
- ❑ аналіз і оцінка критеріїв формування та використання ІК;
- ❑ організаційно-інформаційне забезпечення процесу управління ІК підприємства.

Література

1. Йоран Руус, Стивен Пайк, Лиза Фернстрем, «Интеллектуальный капитал. Практика управления», М.: Высшая школа менеджмента, 2010— 236 с.
2. Чечетов М. В., Кожина О.М. Стратегічне управління ресурсним забезпеченням розвитку підприємства // Вісник економіки транспорту і промисловості. 36. наук, праць. – Харків: УкрДАЗТу, 2006. – №13. – С. 131-138.
3. М.Г. Грещак, В.М. Колот, О.Г. Мендрул [та ін.]; Підручник/ за заг. та наук. ред. Г.О. Швиданенко. — [вид. 4-те, перероб. і доп.]. — К. : КНЕУ, 2009. — 816, [8] с. ISBN 978-966-483-211-0

Дякую за увагу.
Бажаю успіхів.

